СВІТОВА ЕКОНОМІКА ТА РЕГІОНАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

УДК: 330.341
JEL Classification: F 020

© Продан І.В., 2019
prodan2312@ukr.net

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці

ФАКТОРИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Розглянуто особливості інноваційного розвитку економіки України в умовах євроінтеграції. Визначено підходи до розвитку потенціалу підприємств України в умовах євроінтеграції. Проведено аналіз факторів зовнішнього середовища стосовно промислових підприємств.

Досліджено особливості функціонування інноваційної політики України її сучасні проблеми та перспективи подальшої євроінтеграції. Встановлено низький рівень конкурентоспроможності України.

Здійснено оцінку сучасного стану інноваційного потенціалу України в контексті його порівняльного аналізу з країнами ЄС. Визначено стратегічні пріоритети, інституційні та фінансові механізми розбудови національної інноваційної системи.

З'ясовано, що розробка і комерціалізація нової продукції є складним, ризикованим процесом. Для підвищення конкурентоспроможності інноваційна політика є визначальною. Крім того, сформовані завдання інноваційної політики України на сучасному етапі євроінтеграції. Надано рекомендації щодо впливу основних політичних, економічних, соціальних і технологічних аспектів впливу зовнішнього середовища на підприємства, які формують промисловий комплекс країни.

Доведено необхідність застосування інноваційного підходу як запоруки економічного зростання у довгостроковій перспективі

Ключові слова: інновації, інноваційна політика, інноваційний розвиток, євроінтеграція, міжнародна і глобальна конкурентоспроможність, конкурентоспроможність економіки, євро інтеграційні процеси, транснаціоналізація інноваційної діяльності, адаптація інноваційної політики, інноваційний потенціал, інституційне забезпечення євроінтеграції, стратегія інноваційного розвитку інноваційна модель бізнесу, національна інноваційна система, PEST-аналіз.

Постановка проблеми. Аналіз сучасної економічної практики показує, що високих результатів підприємства можуть досягти лише за умов цілеспрямованого пошуку нових (новаторських) можливостей, які відкриває господарське середовище щодо виготовлення і/або впровадження нових видів товарів, виробничих засобів, освоєння нових ринків і форм організації виробництва. Це передбачає особливий стиль ведення бізнесу, в основу якого покладено орієнтацію на впровадження нововведень і проведення систематичної та цілеспрямованої інноваційної політики.

В умовах інтеграції України до ЄС проблема активізації інноваційної діяльності вітчизняних підприємств набуває принципового значення у контексті проведення ринкових реформ і підвищення ефективності ведення підприємницької діяльності. Без інтенсифікації інноваційної складової виробництва неможливо покращити конкурентоспроможність українських промислових підприємств. Всі вони функціонують в умовах жорсткої конкурентної

боротьби на фоні економічної глобалізації. Саме тому запорукою підвищення ефективності функціонування підприємств є підвищений інтерес до проблем інноваційного розвитку. Переваги інноваційного фактору у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства (регіону або держави) сьогодні є очевидними, а його вплив на виробничий процес – радикальним і комплексним, оскільки для більшості країн інновації стають головним фактором економічного розвитку

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблем інноваційної політики країни і механізмів удосконалення інноваційної політики зробили такі іноземні – Роберт Г. Купер, Дж. Ниббе, Й. А. Шумпетер, Т. Ярус і вітчизняні науковці – Л. Л. Антонюк, Л. М. Ганущак-Єфіменко, В. М. Геєць, М. М. Єрмошенко, В. М. Кужель, Т. М. Куценко, В. П. Семиноженко, Л. І. Федулова, А. А. Чухно.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Майбутнє України – в інноваційній євро-орієнтованій економічній

політиці. Вітчизняним підприємствам важливо нарощувати свій потенціал, розвивати здібності до реалізації можливостей, налагоджувати високотехнологічні виробництва, запроваджувати принципи вільної міжнародної торгівлі.

Основною стратегією інноваційного розвитку України повинна стати стратегія «нарощення», яка ґрунтується на принципі неухильного нарощування власного науково-технічного та інноваційного потенціалу з метою утримання лідируючих позицій на світовому ринку.

Формулювання цілі статті. Формування й ефективне використання української інноваційної політики, покращення інноваційного забезпечення економіки і врегулювання питань зближення з Євросоюзом сприятиме становленню України як інвестиційно-привабливої країни та підвищенню її міжнародної конкурентоспроможності. Відповідно ефективна інноваційна політика є визначальним фактором розвитку економіки країни на сучасному етапі євроінтеграції України.

Виклад основного матеріалу. У даний час переважна більшість підприємств в Україні спираються на консервативну бізнес-модель, при якій бізнес розглядається як діяльність, зосереджена на виконанні окремих функцій бізнесу (управління персоналом, маркетинг тощо) та управлінні ресурсами, у результаті чого здійснюються виробництво і продаж товарів або послуг в обмін на грошовий еквівалент або інші товари і послуги, переважають стратегії «переносу» і «запозичення», які зводяться до використання світового науково-технічного потенціалу і перенесення створених за кордоном інновацій у власну економіку або започаткування в країні виробництва продукції, котра вже виготовлялась в розвинутих країнах.

Результатом євроінтеграції має стати зміна консервативної моделі бізнесу на інноваційну як підсумок посиленої конкуренції українських виробників з іноземними. Основними особливостями інноваційного розвитку в умовах інтеграційних процесів є:

- прискорення темпів технологічного оновлення та зменшення життєвого циклу продукції. Протягом десятиліття відбувається зміна декількох поколінь технологій,

- компаніям стає надзвичайно важко утримувати конкурентні переваги та інтелектуальне лідерство;

- інвестиційний глобалізм, що дає можливість компаніям швидко переорієнтовувати фінансові ресурси на ринки,

які сприяють зростанню їх конкурентного статусу;

- інвестиції в людський капітал. Сучасна економіка ґрунтується на знаннях, тобто індивідуальна, корпоративна і національна конкурентоспроможність вимагає від людини володіння новими знаннями, а країни-інноватори інвестують у талановитих людей у всьому світі;

- глобалізація попиту на високотехнологічну продукцію. Експорт високотехнологічних товарів зростає швидкими темпами та становить основу структури економіки країн ключових інноваторів;

- інтернаціоналізація дослідницької діяльності. Посилюються тенденції глобалізації інноваційної діяльності, що виявляється у створенні закордонних центрів, які проводять дослідження в новітніх напрямках науки і технології. Розширення НДДКР за кордон – прагнення розширити потенціал за рахунок іноземних новітніх науково-технологічних досягнень [2, с. 48-49].

Україна має всі необхідні передумови для включення в загальноєвропейський інноваційний простір за умови розбудови ефективної національної інноваційної політики, на яку впливають два рівні інноваційного середовища: макро-середовище – охоплює суспільно-політичну, інституціонально-правову, соціально-економічну системи отримання використання нових знань у національних масштабах (виробничі сили, суспільні інститути, культурні традиції, науково-дослідницький потенціал, освітній сектор); мікро-середовище – включає суспільно-політичні й економічні умови життєдіяльності індивіда, сукупність мотивів здійснення розробок і використання нових знань.

Метою розвитку національної інноваційної політики є створення умов для підвищення продуктивності праці та конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників шляхом технологічної модернізації національної економіки, підвищення рівня їх інноваційної активності, виробництва інноваційної продукції, застосування передових технологій, методів організації та управління господарською діяльністю для покращання добробуту людини та забезпечення стабільного економічного зростання [10]:

Державна політика повинна бути направлена на розробку програм щодо залучення та використання інвестицій в інноваційній сфері, приймання участі в управлінні процесами й ризиками в інноваційній діяльності, підтримку інноваційного потенціалу провідних наукових і конструкторських центрів, а також забезпечення

реалізації науково-технічної політики, що відповідає світовому рівню. Це означає, що Україна має обрати такі напрями розробки «високих» технологій, для реалізації яких у державі вже створено реальні передумови та є відповідний науково-технічний потенціал для виходу на провідні позиції науки й техніки.

Державна підтримка інноваційних процесів в Україні повинна охоплювати:

– фінансові аспекти: фінансування утворення нових галузей, наукоємних виробництв за рахунок коштів державного бюджету; ініціювання створення та фінансування науково-дослідницьких програм, наукових центрів; надання безпроцентних чи пільгових позик та грантів; державне замовлення на інноваційні продукти; дотації за рахунок державного бюджету для визначених галузей, виробництв чи технологій; компенсація банківського процента, цілком чи його частини, у разі спрямування позики на фінансування інвестицій у технологічні інноваційні зміни; державні виплати провідним науковим центрам та науковцям;

– фіскальні пільги для інноваторів: зниження ставок податку на прибуток підприємств; податковий кредит інноваційним підприємствам; звільнення від деяких відрахувань до бюджету; пільгова амортизація для фірм, визначених як інноваційні.

– інші правові, інфраструктурні, економічні та політичні інструменти підтримки інновацій: удосконалення законодавства про авторське право, патентних відносин; введення системи сертифікації та стандартів, що заохочує споживання інноваційних товарів; розвиток та підтримка системи освіти в країні; створення державної інформаційної інфраструктури; надання державних замовлень підприємствам для гарантування компенсації витрат на фінансування інновацій [1, с. 14-15].

Також існує необхідність коригування широкого спектру сфер державної політики щодо:

– підвищення національної конкурентоспроможності з метою розвитку конкуренції як основного стимулятора інноваційної активності;

– сфери освіти та професійної підготовки задля створення необхідної структури людського капіталу;

– сфери ринків праці з метою підвищення мобільності кадрів;

– сфери регулювання підприємницької діяльності з метою сприяння підвищенню ділової активності в країні;

– сфери комунікацій задля сприяння прискоренню поширення інформації; сфери іноземних інвестицій і зовнішньої торгівлі з метою сприяння поширенню технологій у глобальному масштабі [10].

Необхідно зазначити, що перспективи подальшого розвитку інтеграції України та ЄС слід визначати з урахуванням можливостей потужного конкурентоспроможного національного інноваційного потенціалу та його взаємодії з європейським і світовим інноваційним простором на взаємовигідних умовах. При цих умовах на перший план виходить завдання забезпечення зростання потенціалу кожного господарюючого суб'єкта.

Для визначення підходів до розвитку потенціалу підприємств України в умовах євроінтеграції проведено аналіз факторів зовнішнього середовища стосовно промислових підприємств (PEST-аналіз) (табл. 1).

За результатами PEST-аналізу можна зробити наступні висновки щодо впливу основних політичних (Policy), економічних (Economy), соціальних (Society) і технологічних (Technology) аспектів впливу зовнішнього середовища на підприємства, які формують промисловий комплекс країни.

Таблиця 1

PEST-аналіз діяльності промислових підприємств України [11]

Політичні фактори	Економічні фактори
1. Політизація суспільства, яка знайшла прояв у військовому	1. Системні кризи світової фінансової системи.
2. конфлікті на сході країни.	2. Інфляційні ризики і відсутність шляхів їх подолання.
3. Розбіжність центрів впливу з розподілом бюджетних	3. Немоżliвість уряду і НБУ стабілізувати курс гривні.
4. коштів.	4. Висока облікова ставка НБУ, надмірні ставки кредитування бізнесу.
5. Відсутність законодавчої і податкової підтримки інноваційно активних підприємств.	5. Наднизький платоспроможний попит внутрішнього ринку.
6. Понад 90% промислових підприємств є приватизованими, що практично виключає державне регулювання.	6. Висока залежність економіки країни від кредитів міжнародних фінансових організацій і фондів.

7. Недовіра бізнесу до влади та її органів	7. Недолік оборотних коштів у промислових підприємствах. 8. Неконтрольоване зростання цін на товари і послуги монополій (сировина, енергоресурси). 9. Високий рівень матеріало- і енергоємності продукції підприємств. 10. Низька рентабельність виробництва. 11. Слабке залучення іноземних і вітчизняних інвестицій в галузі промисловості
Соціальні фактори	Технологічні фактори
1. Скорочення чисельності працездатного населення. 2. Зменшення чисельності висококваліфікованих спеціалістів і робітників у великих промислових регіонах. 3. Недооцінка ролі промислових підприємств як основи економічної та соціальної захищеності країни. 4. Зниження привабливості праці у промислових підприємствах. 5. ЗМІ не приділяють належної уваги проблемам промислових підприємств і сучасним прогресивним принципам діяльності підприємств. 6. Відсутня чітко виражена орієнтація на якість як основу конкурентоспроможності. 7. Значний розрив між рівнем заробітної плати і рівнем потреб співробітників.	1. Втрата Україною лідируючих позицій у передових напрямках науки в галузі промисловості. 2. Відсутність інноваційної активності промислових підприємств. 3. Продукція, яка виробляється, більшістю підприємств, є морально застарілою, з низьким рівнем автоматизації та інтелектуалізації. 4. Відсутність належної технологічної бази: значний знос активної частини основних фондів. 5. Незначний рівень упровадження нових технологій та диверсифікації виробництва. 6. Відсутність триєдиного зв'язку «наука – технологія – виробництво».

Дієвими політичними факторами, які стримують розвиток потенціалу українських промислових підприємств, є:

- обмеження бюджетування інноваційного розвитку промислових підприємств;
- обмеження можливостей державного регулювання діяльності підприємств сферою розробки і впровадження заходів підтримки[2, с. 50].

З аналізу економічних факторів можна укласти, що для розвитку внутрішнього ринку і збільшення експорту необхідні дієві заходи щодо формування платоспроможного ринку збуту високотехнологічної продукції та приборкання цінового хаосу на монопольному сировинному ринку.

Аналіз діючих соціальних факторів дає можливість зробити висновок, що необхідно сформулювати культ інженерно-технічного працівника, у тому числі в рамках перегляду тарифних ставок, і тим самим сформулювати умови для забезпечення промислових підприємств висококваліфікованими кадрами фахівців і робітників.

Ураховуючи вагомість технологічних факторів у розвитку промислових підприємств, необхідно:

- провести максимальну модернізацію промислових підприємств України через створення сприятливих умов кредитування та

інвестування, які значно розширяють внутрішній ринок;

- оцінити наявний науково-виробничий потенціал передових підприємств, налагодити зв'язки між науково-дослідними інститутами та виробничими підприємствами через створення науково-виробничих кластерів, які будуть сприяти інноваційному типу розвитку підприємств;

- розробити законодавчо-нормативні та податкові заходи для підвищення інноваційної активності підприємств (спрощені процедури кредитування, зниження податкового навантаження, заохочення до подальшого інвестування прибутку);

- розробити державні програми щодо проведення масштабних науково-дослідних і експериментально-конструкторських робіт по оновленню і модернізації промислової продукції з метою підвищення її якості та конкурентоспроможності;

- розробити та реалізувати програми дій на загальнодержавному і регіональному рівнях по відновленню і модернізації активної частини основних фондів;

- популяризувати та стимулювати впровадження сучасних методів менеджменту, маркетингу і логістики в діяльність підприємств [5].

Інноваційна модель бізнесу повинна поширюватися на всі сфери функції суб'єкта господарювання – від виробництва до відносин зі споживачем. Інновації повинні торкнутися також підходу до відносин у колективі, системи організації та мотивації праці співробітників усіх рівнів – від топ-менеджменту до основних і допоміжних робітників на виробництві [9, с. 59].

Зростання співробітництва країн ЄС у науково-технологічній сфері та масштабний характер інновацій обумовили виникнення взаємозв'язку між багатьма ланками суб'єктів системи міжнародного бізнесу, де сьогодні об'єднуються потужні транснаціональні корпорації, малі інноваційні підприємства, міжнародні науково-освітні центри, технопарки та лабораторії з різних куточків Європи.

У випадку євроінтеграції України з метою формування й ефективного використання української інноваційної політики автоматично створюватимуться стимули для підприємств до використання ресурсів у сфері досліджень і технологій із різних європейських країн. Поступово нові знання генеруватимуться в різних центрах знань і стануть частиною формування спільної європейської інноваційної політики. Українські компанії, відповідно, використовуватимуть результати цих досліджень з метою можливості нарощення їх конкурентоспроможності на міжнародних і глобальних ринках [1, с. 16].

Переорієнтація в останні роки стратегії економічного розвитку Європейського Союзу в бік інноваційного вектору й об'єктивна необхідність формування в межах цього угруповання спільної політики у сфері фінансування інновацій зумовлена, принаймні, чотирма причинами: по-перше, поступовим формуванням спільної європейської інноваційної

політики; по-друге, розширенням ЄС на Схід, яке посилює регіональну складову цієї стратегії; по-третє, значною інноваційною стратифікацією, зумовленою тривалим відставанням Східної Європи від Західної, а Західної Європи від США та Японії у сфері фундаментальних і прикладних досліджень, перспективних технологій та розвитку венчурного бізнесу; по-четверте, з метою уникнення поглиблення науково-технологічного розриву та вирівнювання перекосів у цій сфері в рамках самого Європейського Союзу.

Сучасна економічна глобалізація має важливу рису – підвищення значення високих технологій. Це пояснює збільшений інтерес України до розробки та реалізації інноваційних програм і стратегій інноваційного розвитку галузей економіки. Так, для покращення ситуації в науці, технологіях та інноваціях з урахуванням політичних особливостей українськими вченими було розроблено Стратегію інноваційного розвитку в умовах глобалізаційних викликів.

Перший варіант Стратегії був підготовлений кілька років тому, але не був ухвалений як Закон України (звичайна процедура для впровадження таких документів в Україні). Лише у червні 2009 р. головні ідеї Стратегії у формі Концепції були ухвалені Верховною Радою України [10].

Концепція містить опис кількох можливих сценаріїв науково-технічного та інноваційного розвитку країни на 2010–2020 рр.; вивчення провели українські на закордонні експерти, які використали показники Європейського інноваційного табло (ЄІТ). Нижче наведені оцінки загальних тенденцій у зміні значення відповідних груп показників ЄІТ у випадку позитивного науково-технічного та інноваційного розвитку («найкращий сценарій») (табл. 2).

Таблиця 2

Україна у порівнянні з державами ЄС:
узагальнена оцінка прогнозу у випадку впровадження обраного варіанту Стратегії у 2020 р. [12]

Узагальнений показник	Україна / ЄС (%)
Можливості розвитку інформаційно-комунікаційних технологій	80-85%
Можливості у науково-дослідній діяльності	85-90%
Можливості розвитку промисловості	70-75%
Патенти, торгові марки, промислові зразки	20-30%

Навіть якщо обставини будуть сприятливими, Україна все одно не вийде на рівень провідних держав ЄС одразу, але це допоможе їй підвищити загальний рівень інноваційної діяльності та досягнути середнього для ЄС рівня інноваційності.

Основна мета Стратегії має конкретне завдання: забезпечити збільшення впливу інновацій на економічне зростання України у 1,5–2 рази до 2020 р. порівняно з теперішньою ситуацією [9, с. 61].

Враховуючи той факт, що інноваційний розвиток є природним компонентом

мікроекономічного, соціального, політичного та інших сучасних процесів, а також враховуючи попередній негативний досвід спроб інноваційного розвитку, глибоких системних негативних наслідків нових ліберальних економічних реформ, які після запровадження заблокували інноваційний розвиток, головною передумовою успішного впровадження Стратегії є зміна концептуального підґрунтя, яке зараз визначає роль і функції держави у ринковій економіці.

Від нових країн ЄС і можливих кандидатів (в т. ч. України) у цьому напрямі вимагається створення ефективної інноваційної інфраструктури, яка перебуватиме під контролем з боку Комісії ЄС. Найкращим чином тут виглядатимуть ті країни, які раніше розпочали реальні економічні та інноваційно-інвестиційні реформи.

У цьому сенсі Україна має продовжувати вже розпочате зближення з ЄС шляхом забезпечення цілеспрямованої й комплексної інноваційної політики, а надалі поглиблювати відносини та виходити на більш високі їх рівні шляхом інтеграції через європейський інноваційний простір у глобальну інноваційну систему. Так, вступ України до СОТ вже сприяє полегшенню доступу українських підприємств на ринки ЄС, а ратифікація Угоди про вільну торгівлю з ЄС сприятиме вільному режиму руху факторів виробництва. Треба виходити з національних економічних інтересів, оскільки в межах ЄС діють певні обмеження, продиктовані інтересами спільного ринку або окремих країн. Україна повинна прискорити процес напрацювання механізму визначення національних економічних інтересів загалом та інноваційній сфері зокрема. До того ж інноваційна політика повинна базуватись на домінуванні таких елементів:

- партнерство держави та бізнесу;
- широка диверсифікована підтримка інноваційної активності національних підприємств;
- міжнародне співробітництво у сфері технологій і становлення вітчизняної індустрії венчурного капіталу як пріоритетної форми фінансування новинок на початкових стадіях створення бізнесу [11].

Відмітимо, що на сьогоднішній день в Україні необхідно втілити нову інноваційну модель розвитку економіки, яка базувалась би на використанні радикальних інновацій. Основними завданнями інноваційної політики України на сучасному етапі розвитку євроінтеграційних процесів мають бути:

1) збільшення фінансування на розвиток НДДКР;

2) сприяння розвитку венчурної індустрії в Україні як основного джерела фінансування радикальних інновацій на початкових етапах їх життєвого циклу;

3) розроблення нової програми дій для побудови секторальної інноваційної політики, в якій використовувати елементи інноваційного менеджменту, стимулювання підприємств залежно від сфери діяльності;

4) впровадження законодавчих актів у відповідності з вимогами поглиблення євроінтеграційних процесів у сфері інтелектуальної власності на галузевому та регіональному рівнях;

5) створення сприятливого середовища, в якому національні підприємства зможуть підвищити свої конкурентні переваги;

6) спрямування інноваційної політики на посилення співробітництва в межах кластерів і підвищення інноваційної спроможності підприємств у сфері технологій [5, с. 142-144].

Вирішальне значення в контексті євроінтеграції має підвищення ролі спільних досліджень та інших взаємодій у системі бізнес-публічних інститутів, важливість спільного інвестування, мобільності персоналу, охорони інтелектуальної власності, програм обміну для стимулювання цих взаємодій та усвідомлення значення потоків неявних знань і можливість доступу до технологічних мереж, а також підтримка розвитку інформаційних технологій і технологічної інфраструктури.

Для успішної інтеграції України до системи європейської економіки необхідно визначення в кожному з регіонів країни тих галузей, для пріоритетного розвитку яких є сприятливі умови. У цих галузях першочерговим завданням повинна бути відмова від наздоганяючого високорозвинені країни типу розвитку, а визначення шляху розвитку через стимулювання впровадження власних нових технологій.

Висновки. Євроінтеграція вплине на економічні процеси в Україні не тільки на макро, але й на мікрорівні господарювання, що передбачає зміну моделі ведення бізнесу на підприємствах, особливо на тих, які орієнтуються на розвиток міжнародних економічних процесів і експортно-імпортних відносин. Однак для багатьох суб'єктів господарювання такі зміни будуть вимушеними і не матимуть відповідної підготовки до зміни. Перспектива таких підприємств негативна: вони можуть стати банкрутами і зникнути з ринку. Щоб цього уникнути, бізнес повинен бути гнучким і спрямованим на постійне

удосконалення незалежно від зовнішньої політики держави. Тільки розвиваючи інвестиційно-інноваційний потенціал вітчизняних підприємств провідних галузей економіки, Україна може досягти визнання в європейському економічному просторі, так як саме підприємства є базисом конкурентоспроможності держави.

Враховуючи негативну динаміку конкурентоспроможності України, євроінтеграція сприяє ефективному розвитку науково-технологічної сфери за рахунок співробітництва і кооперації в рамках ЄС та за його межами.

З'ясовано, що розробка та комерціалізація нової продукції є складним і ризикованим процесом, саме тому кількість невдач на інноваційних підприємствах досі залишається

великою; рівень ризику в нових проектах прямо пропорційний його інноваційності.

Проведений аналіз насамперед дає можливість зазначити, що в Україні відсутня єдина інноваційна політика, а національна інноваційна система не приносить значних результатів і вимагає більшого фінансування як з боку держави, так і з боку приватних джерел. У процесі євроінтеграції для ефективного функціонування української інноваційної політики вже створюються стимули для підприємств до використання необхідних ресурсів у сфері досліджень і технологій із країн-членів ЄС.

Для прискорення цих процесів в Україні необхідно застосовувати стратегію інноваційного прориву та впроваджувати раніше розроблену Стратегію інноваційного розвитку в умовах економічної глобалізації..

Список літератури:

1. Верба В.А. Методичні рекомендації з оцінки інноваційного потенціалу підприємства / В.А. Верба, І.В. Новікова // Проблеми науки. – 2013. – № 4. – С. 13–17.
2. Гришова І.Ю. Вплив інституціональної структури на розвиток інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств / І.Ю. Гришова, В.О. Непочатенко // Економіка: реалії часу. – 2013. – № 2 (7). – С. 47–54.
3. Інноваційна політика: Європейський досвід та рекомендації для України. – Т. 1. – Ключові особливості інноваційної в якості основи для розробки заходів сприяння інноваціям, що спрямовують Україну до заснованої на знаннях конкурентоспроможної економіки – порівняння ситуації в ЄС і Україні. Проект ЄС “Вдосконалення стратегій, політики та регулювання інновацій в Україні”. – К. : Фенікс, 2011. – 214 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://kneu.edu.ua/userfiles/our_partners/gudrun/1-UA.pdf.
4. Кобушко І.М. Шляхи покращення фінансування інноваційного розвитку в Україні з використанням міжнародного досвіду / І.М. Кобушко, Е.І. Гусейнова // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – № 2 (124). – С. 124.
5. Ковальчук С.В. Актуалізація маркетингових стратегій в контексті інноваційного розвитку підприємств: [монографія] / С.В. Ковальчук. – Хмельницький: Поліграфіст-2, 2012. – 280 с.
6. Концепція розвитку національної інноваційної політики: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 р. № 680-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-p>.
7. Крупка М.І. Аналіз формування й використання фінансового потенціалу інвестиційної діяльності в Україні / М.І. Крупка, Н.Б. Демчишак // Фінанси України. – 2012. – № 2. – С. 26–37.
8. Мартиненко В.Ф. Державне управління інвестиційним процесом в Україні в умовах глобалізації економіки / В.Ф. Мартиненко // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія «Управління». – 2013. – Вип. 4. – С. 41–50.
9. Носова О.В. Інвестиційний клімат в Україні: основні напрями поліпшення / О.В. Носова // Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 1 (6). – С. 58–65.
10. Рябека О.Г. Перспективні механізми державного управління інвестиційним розвитком регіонів / О.Г. Рябека // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2013. – № 9 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=625>.
11. Семенова В.Г. Інноваційно-інвестиційний розвиток як основа конкурентоспроможності промислових підприємств / В.Г. Семенова, М.В. Обертайло // Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення: [моно-графія]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О.Г. Янкового. – Одеса: Атлант, 2013. – С. 211–235.
12. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів [Електронний ресурс] / Авт.-упоряд.: Г. О. Андрощук, І. Б. Жилияєв, Б. Г. Чижевський, М. М. Шевченко. – К. : Парламентське вид-во, 2009. – 632 с. – Режим доступу : <http://kno.rada.gov.ua/komosviti/doccatalog/document?id=48722>.

References

1. Willow VA Methodical recommendations for estimation of innovative potential of the enterprise / VA Willow, IV Novikov // On the problems of science. - 2013. - № 4. - P. 13-17.
2. Grishova I.Yu. Influence of institutional structure on development of innovation-investment activity of enterprises / I.Yu. Grishova, V.O. // Economics: the realities of time. - 2013. - № 2 (7). - pp. 47-54.
3. Innovation policy: European experience and recommendations for Ukraine. - Volume 1. - The key features of innovation as a basis for the development of measures to promote innovation, which lead Ukraine to a knowledge-based competitive economy - a comparison of the situation in the EU and Ukraine. EU project "Improving Innovation Strategies, Policies and Regulation in Ukraine". - K.: Phoenix, 2011. - 214 p. [Electronic resource]. - Access mode: http://kneu.edu.ua/userfiles/our_partners/gudrun/1-UA.pdf.
4. Kobushko IM Ways to Improve Financing of Innovative Development in Ukraine Using International Experience / I.M. Kobushko, EI Huseynov // Marketing and innovation management. - 2011. - № 2 (124). - P. 124.
5. Kovalchuk SV Updating marketing strategies in the context of enterprise innovation development: [monograph] / C.B. Kovalchuk. - Khmelnytsky: Polygraphist-2, 2012. - 280 p.
6. The Concept of Development of National Innovation Policy: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine of June 17, 2009 No. 680-r [Electronic resource]. - Access mode: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-r>.
7. Krupka M.I. Analysis of formation and utilization of financial potential of investment activity in Ukraine / M.I. Krupka, N.B. Demchishak // Finance of Ukraine. - 2012. - № 2. - P. 26-37.
8. VV Martynenko State management of the investment process in Ukraine in the conditions of globalization of economy / V.F. Marty-Nenko // Scientific Bulletin of the Academy of Municipal Administration. Management Series. - 2013. - Vip. 4. S. 41-50.
9. Nosova OV Investment climate in Ukraine: main directions of improvement / OV. Nosova // Strategic priorities. - 2008. - № 1 (6). - pp. 58-65.
10. Ryabek OG Perspective mechanisms of state management of investment development of regions / O.G. Ryabek // Public administration: improvement and development. - 2013. - № 9 [Electronic resource]. - Access mode: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=625>.
11. VG Semenova Innovation and investment development as a basis of competitiveness of industrial enterprises / V.G. Semenova, MV Rotary // Competitiveness of the enterprise: estimation of level and directions of increase: [mono-graphy]; for the total. ed. Doctor of Economics. of sciences, prof. OG Yankov. - Odessa: Atlanta, 2013. - P. 211-235.
12. Strategy of innovative development of Ukraine for 2010-2020 in the conditions of globalization challenges [Electronic resource] / Auth. - K.: Parliamentary edition, 2009. - 632 p. - Access mode: <http://kno.rada.gov.ua/komosviti/doccatalog/document?Id=48722>.

Аннотация

Ірина Продан

ФАКТОРЫ ГЛОБАЛИЗАЦИИ И ЕВРОИНТЕГРАЦИИ В ФОРМИРОВАНИИ ИННОВАЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ

В работе рассмотрены особенности инновационного развития экономики Украины в условиях евроинтеграции. Определены подходы к развитию потенциала предприятий Украины в условиях евроинтеграции. Проведен анализ факторов внешней среды по отношению промышленных предприятий.

Исследованы особенности функционирования инновационной политики Украины ее современные проблемы и перспективы дальнейшей евроинтеграции. Установлен низкий уровень конкурентоспособности Украины.

Осуществлена оценка современного состояния инновационного потенциала Украины в контексте его сравнительного анализа со странами ЕС. Определены стратегические приоритеты, институциональные и финансовые механизмы развития национальной инновационной системы.

Выяснено, что разработка и коммерциализация новой продукции является сложным, рискованным процессом. Для повышения конкурентоспособности инновационная политика является определяющей. Кроме того, сформированы задачи инновационной политики Украины на современном этапе евроинтеграции. Даны рекомендации по влиянию основных политических, экономических, социальных и технологических аспектов влияния внешней среды на предприятия, которые формируют промышленный комплекс страны.

Доказана необходимость применения инновационного подхода как залог экономического роста в долгосрочной перспективе

Ключевые слова: инновации, инновационная политика, инновационное развитие, евроинтеграция, международная и глобальная конкурентоспособность, конкурентоспособность экономики, евроинтеграционные процессы, транснационализация инновационной деятельности, адаптация инновационной политики, инновационный потенциал, институциональное обеспечение евроинтеграции, стратегия инновационного развития инновационная модель бизнеса, национальная инновационная система, PEST-анализ.

Annotation

Iryna Prodan

GLOBALIZATION AND EUROINTEGRATION FACTORS IN FORMATION OF INNOVATION POLICY

The paper discusses the features of the innovative development of the economy of Ukraine in terms of European integration. The approaches to the development of the potential of Ukrainian enterprises in the context of European integration are defined. The analysis of environmental factors in relation to industrial enterprises.

The features of the functioning of the innovation policy of Ukraine, its current problems and prospects for further European integration are investigated. The low level of competitiveness of Ukraine is established.

The assessment of the current state of the innovation potential of Ukraine in the context of its comparative analysis with the EU countries has been carried out. The strategic priorities, institutional and financial mechanisms for the development of the national innovation system are identified.

It was found that the development and commercialization of new products is a complex, risky process. To increase competitiveness, innovation policy is decisive. In addition, the tasks of the innovation policy of Ukraine are formed at the present stage of European integration. Recommendations are made on the influence of the main political, economic, social and technological aspects of the influence of the external environment on enterprises that form the industrial complex of the country.

Proved the need for an innovative approach as a pledge of economic growth in the long term

Keywords: *innovation, innovation policy, innovation development, European integration, international and global competitiveness, competitiveness of the economy, European integration processes, transnationalization of innovation activity, adaptation of innovation policy, innovative potential, institutional support of European integration. innovation development strategy, innovative business model, national innovation system, PEST analysis.*